

Norsk institutt for naturforskning

Saksbehandler, innvalgstelefon

Tonje Katrine Vaage, 32266629

Att. Jenni Nordén

Tillatelse til å gjennomføre forskningsprosjektet «Ecoforest» i Storås naturreservat

Statsforvalteren gir NINA ved Jenni Nordén samt samarbeidspartnere listet opp i søknaden tillatelse til å gjennomføre forskningsprosjektet «Ecoforest» i Storås naturreservat. Prøvetaking skal skje i tråd med tillatelse til gjennomføring av prosjektet i åtte andre verneområder i Oslo og Viken gitt 17.09.2021. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Det er stilt vilkår til tillatelsen.

Bakgrunn for saken

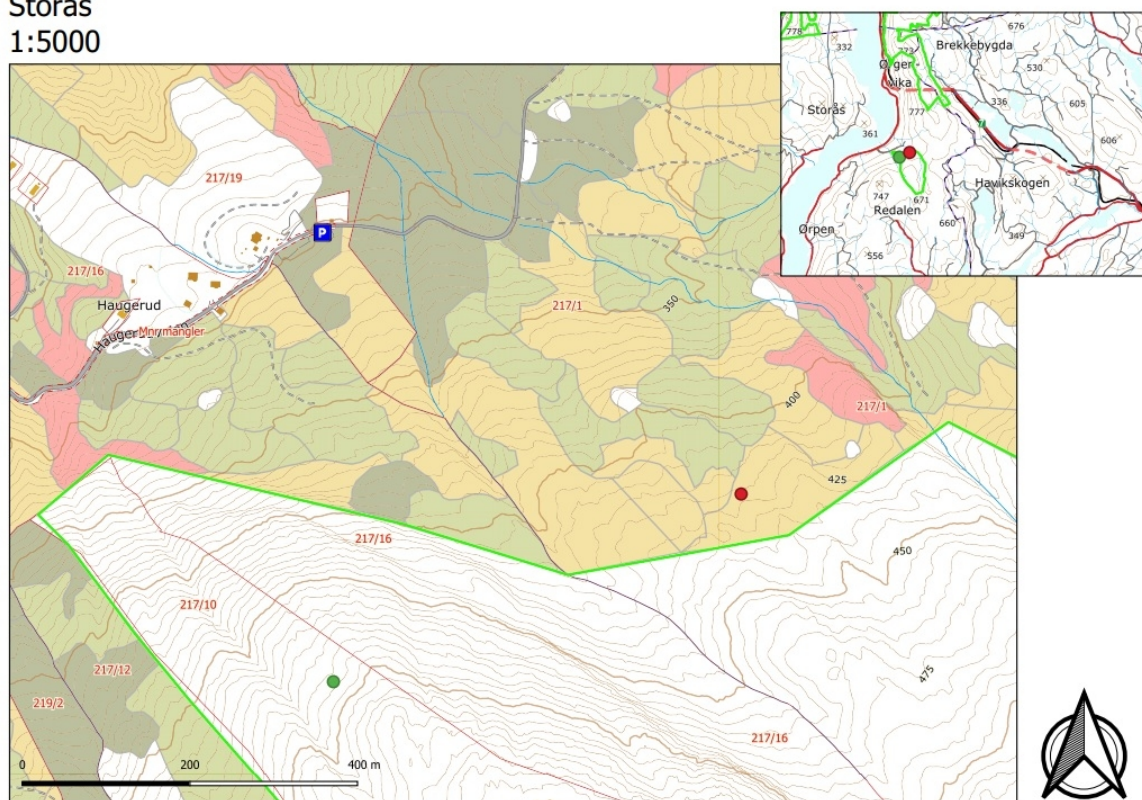
Vi viser til søknad mottatt 03.11.2021. Det er søkt om tillatelse til å gjennomføre forskningsprosjektet «Ecoforest» i Storås naturreservat i Krødsherad kommune.

I vedtak av 17.09.2021 (vår ref. 2021/22482) fikk Norsk institutt for naturforskning (NINA) ved Jenni Nordén, samt samarbeidspartnere listet opp i søknaden, tillatelse til å gjennomføre forskningsprosjektet «Ecoforest» i åtte verneområder i Oslo og Viken. Formålet med prosjektet er å undersøke produksjonsskogens evne til å gjenskape og opprettholde biologisk mangfold og karbondynamikk ved å sammenligne naturskogslignende skog og eldre produksjonsskog.

I forbindelse med avklaring av prøveflater er det lokalisert et område med naturskogslignende skog i Storås naturreservat. Plasseringen av prøveflaten er gitt ved grønn prikk i figur 1. Gjennomføringen av forskningsprosjektet vil innebære prøvetaking av jord, sopp, ved og insekter, utplassering av midlertidige innretninger (blant annet insektfeller), samt mulig lavtflyging med helikopter. For nærmere beskrivelse av gjennomføringen av forskningsprosjektet viser vi til vårt vedtak av 17.09.2021.

Storås 1:5000

Figur 1: Kart over ønsket plassering av prøveflate til gjennomføring av forskningsprosjektet "Ecoforest" i Storås naturreservat markert med grønn prikk. Reservatgrensen er markert med grønn heltrukket linje.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Storås naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Storås naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 10.06.2005. Formålet med verneområdet er å bevare et tilnærmet urørt skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Området har vitenskapelig betydning ved at det i området er rike forekomster av truede lavarter.

I naturreservatet er vegetasjonen, herunder døde busker og trær, fredet mot skade og ødeleggelse, jf. verneforskriften § 3 punkt 1. Det er forbudt å fjerne planter eller deler av disse fra reservatet. Dyrelivet er fredet mot skade og ødeleggelse, jf. verneforskriften § 3 punkt 2. I henhold til verneforskriften § 3 punkt 3 må det ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet i reservatet, som f.eks. oppføring av varige eller midlertidige innretninger, eller uttak av masse.

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til prøvetaking av jord, sopp, ved og insekter eller utplassering av midlertidige innretninger til forskningsformål. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml.) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger, jf. nml. § 8. Statsforvalteren har kjennskap til verneverdiene i Storås naturreservat blant annet gjennom arbeidet med verneprosessen, forvaltning av området, kartlegginger, samt registreringer i Artskart og Naturbase. Vi regner derfor kravet om et godt kunnskapsgrunnlag som oppfylt.

Storås er en nord- og østvendt lise på østsiden av Krøderen i Krødsherad kommune. Området består for det meste av eldre skog i optimalfase og aldersfase, og det er lokalt gode forekomster av død ved i de fleste nedbrytningsstadier. Verneverdien er først og fremst knyttet til store forekomster av skjegglav, og i reservatet finnes den rikeste kjente forekomsten i det som tidligere var Buskerud av lavarten huldresty (EN). Det er også flere andre sjeldne lavararter registrert i reservatet. Prøvetaking av lav er utgangspunktet ikke en del av tiltakene som skal utføres i forbindelse med forskningsprosjektet. Det er likevel viktig at det tas særlig hensyn ved prøvetaking av ved samt ferdsl i området slik at forskningsaktiviteten ikke negativt påvirker bestander av rødlistede lavararter i reservatet. Det er ikke gjort registreringer av naturtyper ved lokaliteten. Etter vår vurdering vil ikke prøvetakingen i forbindelse med forskningsprosjektet påvirke verneverdiene negativt så fremt det skjer i tråd med vilkår satt i dette vedtaket.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen, jf. nml. § 10. Dette innebærer at virkningene av gjennomføringen av forskningsprosjektet skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. I forbindelse med forskningsprosjektet som skal gjennomføres i reservatet skal det tas prøver av jord, sopp, ved og insekter, plasseres ut midlertidige innretninger samt potensielt flys lavt med helikopter. For nærmere detaljer rundt prøvetakingen henviser vi til vedtak av 17.09.2021. Prøvetakingen i Storås naturreservat vil foregå på tilsvarende måte som beskrevet i gitt tillatelse til gjennomføring av forskningsprosjektet i åtte andre verneområder i Oslo og Viken. Inngrepene som skal skje i naturreservatene vil foregå på en begrenset prøveflate på 15 x 15 meter, og det skal tas et begrenset antall prøver av jord, ved, sopp og insekter. Etter vår vurdering vil gjennomføringen av forskningsprosjektet ikke føre til nevneverdig økt belastning på naturmangfoldet i de to naturreservatene. For å sikre at belastningen på urørt natur og andre naturverdier holdes til et minimum stilles det vilkår til vedtaket.

Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9, tillegges derfor liten vekt i denne saken. Prinsippet om at tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket medfører, jf. nml. § 11, vurderes til å ikke være relevant i denne saken.

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder tas i bruk, jf. nml. § 12. I arbeidspakke 5 i forskningsprosjektet vil det være behov for å frakte større stokker inn i reservatet. Stokkene skal plasseres like utenfor prøveflaten. For å sikre at det ikke importeres arter som ikke er stedeegne til reservatet er det viktig at stokkene hentes fra områder i nærheten. Vi ber også om at Artskart sjekkes for området stokkene skal hentes fra, slik at risikoen for å importere fremmede arter minimeres. Det skal ikke felles trær innenfor verneområdegrensene i forbindelse med prosjektet. Stokkene som fraktes inn kan bli liggende igjen i reservatet etter endt prosjekt, da dette vil kunne fungere som viktig habitat for rødlistede vedboende arter. Ved prosjektets slutt bør stokkene så langt det er praktisk mulig legges på en slik måte at de ligger naturlig til i terrenget slik at det ikke etterlates spor av forskningsaktiviteten i reservatet. Eventuelle hull i bakken etter prøvetaking av jord bør også tråkkes litt til for å minimere spor i terrenget. Videre er det også viktig at alt av utstyr som skal benyttes i prosjektet rengjøres grundig før og etter det er brukt i reservatet for å minimere risikoen for spredning av arter som ikke er stedeegne til reservatet.

I henhold til Miljødirektoratets rundskriv M106-2014 om forvaltning av verneforskrifter skal nytten av et forskningsprosjekt vurderes opp mot omfanget av eventuelle inngrep samt ulemper tiltaket ellers medfører. Videre skal nødvendigheten av å gjennomføre forskningsprosjektet innenfor verneområdet, samt muligheten for å velge alternative lokaliteter utenfor verneområdet, vurderes. Vi har forståelse for at forskningsprosjektet krever lokaliteter med gammelskogspreget for å kunne gjennomføres, og slike områder finnes ofte i verneområder hvor området har fått stått hovedsakelig urørt over lengre tid. Videre vurderer vi nytten av forskningsprosjektet som høy sammenlignet med inngrepene som skal utføres. Rapporten som skal sendes inn til Statsforvalteren ved prosjektets slutt vil bidra til økt forståelse for skogens økologiske prosesser knyttet til endringer i natur og klima, og vil gi et bedre kunnskapsgrunnlag for fremtidig forvaltning av verneområdene.

Etter vår vurdering er tiltaket ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir NINA ved Jenni Nordén samt samarbeidspartnere listet opp i vedtak av 17.09.2021 tillatelse til å gjennomføre forskningsprosjektet «Ecoforest» i Storås naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene. Det skal vises særlig hensyn ved ferdsel i forbindelse med prøvetaking under hekketiden.
- Prøvetakingen skal kun skje ved bruk av metoder og utstyr som beskrevet i den originale søknaden til forskningsprosjektet, tilsvarende som for tillatelsen gitt 17.09.2021 til å gjennomføre prosjektet i åtte verneområder i Oslo og Viken. Utstyr som benyttes i prosjektet skal rengjøres før og etter bruk i reservatene for å hindre spredning av fremmede arter eller arter som ikke er stedeegne til reservatet.
- Det skal ikke felles trær innenfor naturreservatet. Stokker som skal brukes i prosjektet skal hentes fra områder i direkte nærhet til reservatet for å forhindre importering av arter som ikke er stedeegne. Hogst av trær må avklares med grunneier før dette påbegynnes.
- Ved endt prøvetaking av jord skal hull tråkkes/dekkes til slik at det ikke etterlates åpne hull i reservatene.
- Registreringer av arter skal legges inn i Artskart fra Artsdatabanken slik at ny arts kunnskap blir gjort tilgjengelig for både forvaltningsmyndighet og allmenheten. En rapport med

resultatene fra forskningsprosjektet skal sendes til Statsforvalteren på sfovpst@statsforvalteren.no ved prosjektets slutt i 2025.

- Ved prosjektets slutt skal alt av utstyr og midlertidige innretninger (f.eks. strøposer) fjernes fra naturreservatene. Stokker som er fraktet inn i reservatet i forbindelse med arbeidspakke 5 skal bli liggende igjen ved prosjektets slutt, og etterlates så naturlig i terrenget som praktisk mulig for å ikke legge igjen tydelige spor av forskningsaktiviteten.
- Tiltaket skal utføres innen 31.12.2024.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Tonje Katrine Vaage
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent